

Verilen soruların cevaplarını altındaki boş alanlara yazınız.

1. (SB.7.2.1.) Osmanlı Devleti, "iskân politikası" ile Rumeli'deki verimli ve boş araziler Türklerin yerleşmesiyle ekilip biçilen tarlalar hâline geldi. Böylece devlet buradan aldığı vergiyle önemli bir gelir elde etti. Göç edenlerden belirli bir süre vergi almayarak da Rumeli'ye göçü teşvik etti. Gayrimüslimler Osmanlı idaresi altında düzenli ve adil bir yönetime kavuştu. İssiz ve terk edilmiş yerlere cami, medrese, zaviye, han, hamam gibi yapılar inşa edilerek buraların Türk şehirleri hâline gelmesi sağlandı. **Bu metinden yararlanarak iskân politikasının ekonomik ve kültürel alanlarda Osmanlı Devleti'ne sağladığı katkıları tablodaki ilgili bölüme yazınız. (10 puan)**

Ekonomik	Kültürel
<i>Verimli ve boş araziler ekilip biçilince devlet buradan vergi geliri elde etmeye başladı.</i>	<i>İssiz ve terk edilmiş yerlere cami, medrese, zaviye, han, hamam gibi yapılar inşa edilerek buraların Türk şehirleri hâline gelmesi sağlandı.</i>

2. (SB.7.2.1.) Osmanlı Devleti'nde köylerde yaşayan insanlar tarım ile konargöçer yaşam sürenler hayvancılık ile şehirlerde yaşayanlar ise zanaat ve ticaret ile uğraşmaktaydı. **Bu ifadeye göre Osmanlı Devleti'nde ekonomik faaliyetlere yön veren unsur nedir? Yazınız. (10 puan)**

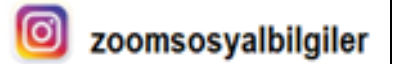
Osmanlı Devleti'nde ekonomik faaliyetlere insanların yaşadıkları yer / yaşam şekilleri yön vermiştir.

3. (SB.7.2.2.) Aşağıda İstanbul'un fethi ile Mısır'ın fethinin bazı sonuçları verilmiştir.

İstanbul'un Fethi	Mısır'ın Fethi
II. Mehmet'in İstanbul'u fethi ile Bizans İmparatorluğu tarihe karıştı. Hz. Muhammed'in hadisini gerçekleştirmek II. Mehmet'e nasip oldu. Anadolu ve Rumeli arasındaki toprak bütünlüğü sağlandı.	Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethi ile birlikte Mısır ve Hicaz toprakları Osmanlı hâkimiyetine girdi. Memlûkler Devleti yıkıldı. Halifelik makamı Osmanlı Devleti'ne geçti. Böylece Osmanlı Devleti, İslam dünyasının koruyucusu hâline geldi.

Buna göre verilen sonuçların ortak olduğu iki alan hangisidir? Yazınız. (10 puan)

Siyasi ve dini

4. (SB.7.2.2.) Kanuni Sultan Süleyman, Rodos Adası'nı 1522 yılında fethetti. Fetihden sonra adada yaşayan Hristiyan halkın dinlerine ve yaşamlarına müdahale edilmeyeceği konusunda onlara güvence verdi. Ayrıca onlardan üç yıl vergi alınmayacağını bildirdi. Bu süreçte Rodos'a Anadolu'dan getirilen Türkler de yerleştirildi.

Bu metne göre Kanuni Sultan Süleyman, Rodos Adası'nda hangi iki politikayı uygulamıştır? Yazınız (10 puan)

İstimalet (hoşgörü) politikasını ve iskân politikasını uygulamıştır.

5. (SB.7.2.3.) Coğrafi Keşifler sonucunda Avrupalılar Hindistan ve Çin'e ulaşan deniz yolları keşfettiler. Hindistan ve Çin'den gemilere yükledikleri malları Hint Deniz Yolu adını verdikleri bu yoldan Afrika kıyılarına dolaşarak Avrupa kıtasının Atlas Okyanusu kıyısındaki limanlarına taşıdılar ve bu sayede zenginleştiler.

Metinde anlatılan bu durumun Osmanlı Devleti'ne olumsuz etkisi nedir? Kısaca yazınız. (10 puan)

Hint Deniz ticaret yolunun bulunmasıyla o döneme kadar Osmanlı Devleti'nin kontrolünde bulunan İpek ve Baharat Yolları ile Akdeniz'deki limanlar önemini kaybetti. Gümrük gelirleri azaldı ve Osmanlı Devleti ekonomik alanda büyük zarara uğradı.

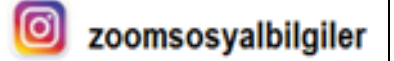
6. (SB.7.2.3) Aydınlanma Çağı'nda deneye ve gözleme dayalı bilimsel düşünce gelişti. Bu nedenle Avrupa'da 17 ve 18. Yüzyıllar Aydınlanma Çağı olarak isimlendirildi. Aydınlanma Çağı'nda bilgiye ancak olayların gözlemlenmesi ile ulaşılabileceği ve her şeyden kuşku duyulması gerektiği düşüncesi kabul gördü. İnsanın aklını kullanması gerektiğini savunan bilim insanları Aydınlanma Çağı'nda bilim ve teknoloji alanında önemli yeniliklere imza attılar. Bilim ve teknolojiye geliştirmelerin üretim ve ulaşım alanına uygulanması sonucuI..... denilen dönem Avrupa'da yaşanmaya başladı. Böylece kol gücünden makine gücüne geçildi. Aydınlanma Çağı'nın düşünürleri insan hakları, eşitlik, özgürlük gibi konularda halkı etkileyen eserler kaleme aldılar. Bu düşünceden etkilenen halk, kralın koyduğu ağır vergiler altında ezilince hem haklarını elde edebilmek hem de yönetim biçimini değiştirmek için ayaklandılar. Bu durum sonucundaII..... yaşandı. Yaşanan gelişmeler sonucunda demokrasi, milliyetçilik, özgürlük, eşitlik, adalet, insan hakları gibi ilke ve kavramlar dünyaya yayıldı.

Metinde boş bırakılan yerlere gelmesi gereken gelişmeler nelerdir? Aşağıda yazınız. (10 puan)

- I. **Sanayi İnkılabı**
- II. **Fransız İhtilali**

7. (SB.7.2.4) Aşağıda Osmanlı Devlet'inde gerçekleştirilen bazı yenilik hareketleri verilmiştir. Bu yenilik hareketlerinin önüne hangi alanda bir yenilik hareketi olduğunu yazınız. (10 puan)

İletişim/Haberleşme	1840'ta Posta Nezareti, 1855'te Telgraf Müdürlüğü kuruldu.
Sosyal/Toplumsal	Yangınlara müdahale amacıyla İstanbul'da tulumbacılar adlı itfaiye birliği kuruldu.
Sağlık	Lale Devri'nde çiçek aşısı uygulamasına başlandı.
Ulaşım	1828'de Swift (Sivift) isimli buharlı gemi İstanbul'da kullanılmaya başlandı.
Eğitim	Ortaokul seviyesinde eğitim veren rüştiyeler, lise seviyesinde eğitim veren idadiler açıldı.

8. (SB.7.2.4) Osmanlı Devleti Lale Devri'nde Paris, Londra, Viyana gibi önemli Avrupa başkentlerine elçiler gönderdi. Osmanlı Devleti elçi göndermekteki amacı nedir? Kısaca yazınız. (10 puan)

Osmanlı Devleti, elçiler açarak Avrupa'da kültür ve sanat etkinliklerini, bilimsel ve teknik gelişmeleri takip edip etmek ve gerekirse bunlardan uygun olanları kendi ülkesinde de uygulamak istemiştir.

9. (SB.7.2.5) Türk evleri ve iç düzeni dikkate değer. Evlerin içi ve odalar genellikle gösterişli süslerle dolu, tavanları farklı renklere boyanmış. Hepsinde bir kenarda yüksek bir sedir var. Yerden yüksekliği otuz santim dolayında, boyu da bir buçuk iki metre kadar. Bu sedirin üzerine kumaşla kaplı ya da saten kaplı şilteler konuyor, bir uçtan bir uca yastıklar diziliyor. Kesintisiz bir sedir havası yaratılmaya çalışılıyor. Yere güzel bir halı ya da kilim seriliyor. Pencereler kafesli ama camsız. Mobilyalar arasında ne masa ne de sandalyeler var, aslında onlara gerçekten ihtiyaç da yok. (William Wittman (Vilyam Vitmin, İngiliz), Osmanlı'ya Yolculuk) Bu metinde Osmanlı evleri ile ilgili hangi özelliklere yer verilmiştir? İki madde yazınız. (Yazacağınız maddeler metindeki cümlelerin aynısı olmamalı) (10 puan)

- **Evlerin iç yapısının süslerde doludur.**
- **Tavanlarında farklı renkler kullanılmıştır.**
- **Odalarda üzeri kumaşla kaplı sedir kullanılmıştır.**
- **Yerlerde halı ve kilim tercih edilmiştir.**
- **Mobilya kullanılmamıştır.**
- **(Metne uygun öğrenci yorumları puanla değerlendirilir.)**

10. (SB.7.2.5.) Aşağıda verilen ifadelerle Osmanlı'nın kültürel özelliklerinden hangileri ile ilgilidir? Altına yazınız. (10 puan)

Leylekler, kırlangıçlar kovulma korkusundan uzak, Türklerin evlerine yuva yapabilirler. Köpekler sürüler hâlinde sokaklarda dolaşır. Onlara kötü davranmanın yay hâline! Sokaklarda kedilere et atan çok insan görebilirsiniz.

(Ümit Meriç, Seyyahların Aynasında Şehirlerin Sultanı İstanbul)

Hayvanseverlik

Bir kaç ormandan geçtik. Çok sayıda köy gördük. Bu köylerde bizi çok iyi ağırladılar, yemek verdiler. Yolcuları rahatlatmak ve yedirmek âdeti Müslümanların en şerefli âdetlerindenidir.

(Gülgün Üçel Aybet, Avrupalı Seyyahların Gözünden Osmanlı Dünyası ve İnsanları)

Konukseverlik / Misafirperverlik

BAŞARILAR DİLERİM.
Fatih UĞURLU
Sosyal bilgiler Öğretmeni